

Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti pressiteade

Viin, 29. aprill 2014

Kõigile puuetega inimestele tuleb tagada võimalus hääletada

Puuetega inimesed on aktiivsed kodanikud, kes tahavad osaleda poliitilises elus eeldusel, et neile tagatakse selleks sobivad võimalused.. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) viimases puuetega inimeste õigusi käsitlevas aruandes leitakse siiski, et õiguslikud, halduslikud ja juurdepääsetavust puudutavad tõkked võivad endiselt takistada puuetega inimesi valimistel osalemast.

„Poliitikas osalemine on põhiõigus, mida kõik peaksid saama võrdselt kasutada,“ märgib FRA direktor Morten Kjaerum. *„Põhiõiguste Ameti aruandes juhime tähelepanu sellele, et puuetega inimeste demokraatlikke õigusi võivad kahjustada mitmesugused tõkked. Kuna Euroopa Parlamendi valimised on ukse ees, on praegu õige aeg meelde tuletada, et EL vajab muutust, mis võimaldaks kõigil puuetega inimestel osaleda võrdväärselt meie ühiskonna poliitilises elus.“*

FRA töötab koos Euroopa Komisjoniga välja inimõiguste näitajad selle kohta, kuidas ELis austatakse, edendatakse ja kasutatakse poliitikas osalemise õigust vastavalt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis kirjeldatule..

Nende näitajate aluseks olevatest andmetest selgub, et puuetega inimesed tegelevad võimaluse korral aktiivselt poliitikaga, osaledes hääletamistel ja poliitilistel koosolekutel ning suheldes valitud ametiisikutega. Ometi ilmnevad andmetest ka märkimisväärsed probleemid, mis mõjutavad teatud puuetega inimesi rohkem kui teisi.

Sellest tulenevalt teeb Põhiõiguste Amet järgmised ettepanekud:

1) Kõrvaldada tuleb õiguslikud ja haldustõkked

- liikmesriikide puuetega inimestele suunatud tegevuskavades tuleks käsitleda seda, kuidas soodustada puuetega inimeste osalemist poliitikas; see tähendab muu hulgas selliste õigusaktide muutmist, millega võetakse inimestelt nende puude tõttu hääletamisõigus;
- välja tuleks töötada näiteks alternatiivsed hääletamisviisid pikaajaliselt hooldusasutustes viibivatele inimestele ja võimalused hääletamisabi taotlemiseks nii, et ükski inimene ei jääks valimistest kõrvale;
- hääletamisega seotud kaebuste esitamise kord peaks samuti olema juurdepääsetavam, näiteks võiks puuetega inimeste organisatsioonidel olla õigus pöörduda kohtusse;

2) parandada tuleb juurdepääsu poliitikas osalemisele

- valimisjaoskondades tuleks mõelda kõigi puuetega inimeste, mitte üksnes kehalise puudega inimeste vajadustele; see tähendab muu hulgas asjakohase abi pakkumist kõigile, kes soovivad hääletada;
- valimisi puudutav teave ja kampaaniamaterjalid tuleks avaldada sobivas formaadis, nt rahvusvahelises pimedate kirjas (Braille' kiri), kohalikus viipekeeles, lihtsalt loetaval kujul jne;

3) laiendada tuleb poliitikas osalemise võimalusi

- vastavalt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile on kohustuslik puuetega inimesi mõjutavate otsuste tegemisel nendega konsulteerida ja neid otsustamisprotsessi aktiivselt kaasata; ELi institutsioonid ja liikmesriigid peaksid tugevdama mehhanisme puuetega inimeste organisatsioonide kaasamiseks;
- edendada tuleks puuetega inimeste võimalusi osaleda avalikel konsultatsioonidel, näiteks juurdepääsetavate sidevahendite kasutamise teel;
- puuetega inimestel peaksid samuti olema teistega võrdsed võimalused kandideerida teatavale ametikohale ja neile tuleks selleks vajaduse korral selleks täiendavat abi osutada;

4) tõsta tuleb õigusteadlikkust

- valimisi korraldavad ametnikud, poliitilised parteid, ametiasutused ja meediaväljaanded vajavad väljaõpet ja suuniseid puuetega inimeste vajaduste rahuldamiseks;
- liikmesriigid peaksid selliste suuniste väljatöötamise kaasama ka puuetega inimeste organisatsioonid. See puudutab muu hulgas ka valimisjaoskondade ja kampaaniamaterjalide ligipääsetavamaks muutmist;

5) poliitika osalemise hindamiseks tuleb koguda andmeid

- nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil on vaja koguda usaldusväärseid ja võrreldavaid andmeid, mis aitaksid välja töötada poliitika osalemist suurendavaid sihipäraseid meetmeid. See tähendab muu hulgas selliste andmete kogumiseks ühiste lähenemisviiside ja kättesaadavuse hindamise suuniste väljatöötamist.

Lisateave

- Vt lühiaruanne „[The right to political participation of persons with disabilities: human rights indicators](#)” ” („Puuetega inimeste osalemine poliitilises elus: inimõiguste näitajad”) ning [seonduvaid küsimusi ja vastuseid](#)
- Lisateabe saamiseks palume võtta ühendust: media@fra.europa.eu või tel: +43 1 580 30 642.

Tähelepanuks toimetajatele

- Tutvuge ka Põhiõiguste Ameti varasema aruandega [vaimse tervise häirete ja vaimsete puuetega inimeste poliitika osalemise õiguse](#) kohta ning aruandega [õigus- ja teovõime tõkete](#) kohta.
- ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon jõustus 2008. aasta mais ja selle on ratifitseerinud [25 ELi liikmesriiki ja ka EL](#). See on esimene õiguslikult siduv rahvusvaheline inimõigusi käsitlev kokkulepe, milles EL osaleb. Puuetega inimeste õiguste konventsioon näeb muu hulgas ette, et osalevad riigid tagavad puuetega inimeste poliitilised õigused, sh hääletamisõiguse ja võimaluse neid õigusi kasutada võrdselt kõigi teiste inimestega.
- Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) ülesandeks on anda faktipõhist nõu Euroopa Liidu ja liikmesriikide poliitikakujundajatele, aidates nii kaasa sellele, et põhiõiguste arutelu ja poliitika oleks informeeritum ja sihipärasem.